

Onbeş günün içinden

Turan EROL

Geçen Salı gününe yazı yetiştiremedim. Ciddi bir neden yazmama engel oldu. Son onbeş günün olaylarına topluca bir göz atarak aradaki eksikliği gidermek düşüncesiyedeyim:

Türkiye Sanat Tenkidçileri Cemiyetinin düzenlediği dizi konferansların ilki 15 Mart 1967 tarihinde Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin tarafından Kızılay Genel Müdürlüğü konferans salonunda verildi. Bu konferansı 13 Mart 1967 tarihinde Adnan Turani'nin ve 31 Mart 1967 tarihinde de Refik Epikman'ın konuşmaları izledi. Konferans dizisi önümüzdeki günlerde Prof. Dr. Melâhat Özgü'nün, Munis Faik Ozansoy'un ve Y. Mimar Vedat Dalokay'ın yapacakları konuşmaları tamamlanmış olacak.

Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin'in konusu «Manzara» idi. Sanat severler, resim dostları konuşmayı ilgiyle dinlediler, fakat usta konuşmacının Greco'dan, Vermeer'den, Monet'den ve Van Gogh'dan projeksiyonla gösterdiği ve açık ladığı örneklerle bugüne kadar incelenmemiş, üzerlerinde henüz düşünülmemiş ve kitaplara geçmemiş örnekler eklememiş olmasını bir eksiklik olarak gördüler. Türk sanatından verilecek bir kaç örnek gerçekten çok

ilginç olabilirdi.

Adnan Turani «Defor-masyon ve yaratma olayı» konulu konuşmasını projeksiyonsuz yaptı, derinlemesine hazırlanmış bir metni sadece okumakla yetindi. Bana göre, bu metinde bazı bölümler feda edilebilseydi, konferansın başarı sı tam olacaktı.

Geçirdiğimiz son iki hafta sergiler bakımından oldukça yüklüydü. Bayram öncesi DOĞUŞ Galerisinde açılan Erdoğan Değer resim sergisi ay sonuna kadar sürdü.

Erdoğan Değer'in sergilediği işleri zevkli buluyorum. Bazı dostlar görüşümü paylaşmıyorlar, zevkli görünseler bile rastlantıyla bulunmuş siyah — beyaz oyunlarına resim göziyle bakılamıyacağın ileri sürüyorlar.

Erdoğan Değer'in çalınması gerçekten rastlantıya dayanıyor. Bir tabaka resim kâğıdı alın, üzerine enli bir fırçayla kara boya sürün, sonra bu boyanın üzerine bolca terebentin dökün, kenarlarını bukeceğiniz kâğıdı sağa, sola, aşağıya, yukarıya devirdirerek terebentinle boyanın karışmasıyla doğacak lekeleri, ilişkileri gözleyin, rastlantı gözüne hoş gelecek bir düzen verinceye kadar bu oyunu sürdürün, olmazsa kâğıdı bu

ruşturup atın.

Kuşkusuz, bu türlü bir çalışma yönteminde önemli olan, karar verebilmek, rastlantıyla çıkan düzenlerden birisinde karar kılmak, sonucu, «Resim» olarak benimseyip seyirci önüne çıkarabilmektir.

Millî Eğitim Bakanlığı galerisinde, 3 Mart 1967 tarihinde açılacak 28. Devlet Resim ve Heykel sergisinden önce belki de mevsimin son özel sergileri açıldı, Güzel Sanatlar Birliğinin Ankara sergilerinin kırk dördüncüsü ile Türkiye Ressamlar Cemiyetinin yurt için ve yurt dışı sergilerinin yirmi dokuzuncusu.

Güzel Sanatlar Birliği en eski sanat kurulu şumuzdur, elli dokuz yıldan beri resim sanatının sevilip yayılmasında etkili olmuştur. Bu sanat kuruluşunun gelmiş geçmiş temsilcileri arasında resim dünyamıza çok değerli eserler kazandırmış sanatçılar vardır. Güzel Sanatlar Birliğinin yaşları yetmişe yakın ve ya yetmişin bir hayli üstünde olan bugünkü temsilcileri geçmişle tekrarlamağa, dünnü bugün için de yaşamağa çalışmaktadırlar. Sergilenen eserleri incelerken geçmişte yaratılmış güzel manzara ları, portreleri, çiçek resimlerini hatırlamaktan kendimizi alamıyoruz, bu gün İstanbul'daki Resim

ve Heykel Müzesini, illerlerini zenginleştiren tabloları düşünmüyoruz.

Türkiye Ressamlar Cemiyetinin düzenlediği sergiye gelince: Yirmi bir ressamdan derlenmiş kırk beş eser arasında bizi önünde durduran birkaç resim, Birlik Başkanı Hüseyin Bilişik'in iyi niyetli çabaları ne yazık ki bu sergiyi kuramıyor. Bu serginin açılmamasıyla değişim hiç birşeyi değiştirmezdi, diye düşünmekten kendimi alamıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının Devlet Resim ve Heykel Sergisini bu yıl Güzel Sanatlar Galerisinde açmağa karar verdiğinden önceki yazılarımdan birisinde söz etmişim. Bu kararda ısrar ediliyor. Kültür Müsteşarı böyle istiyor. Devlet Sergisi adını taşıyan bir sergi o bodrum katında açılacak. Kaç resim alır orası? Yüz veya yüz yirmi. Güzel Sanatlar Birliğinin ve Türkiye Ressamlar Cemiyetinin açıklıkları iki sergideki eser sayısı yüz biri ancak bulmak tadır. Devlet resim ve heykel sergisine en azın dan iki yüz resim seçileceğini söyleyebiliriz. Hem bu sergiye verilen eserlerin çoğu büyük boyutlu resimler olacağı da hesaba katılırsa varın serginin ne olacağını tasarlayın.